

Број:01-УП-061-1620/09
Бања Лука, 27.04.2009. године

На основу члана 176. члана 177. члана 266. став 1. тачка г) Закона о тржишту хартија од вриједности (Службени Гласник РС број 92/06) (у даљем тексту Закон) и члана 5. став 1. Правилника о надзору над учесницима на тржишту хартија од вриједности («Службени гласник Републике Српске» број 53/07), Комисија за хартије од вриједности Републике Српске (у даљем тексту: Комисија), рјешавајући у поступку континуираног надзора над Бањалучком берзом хартија од вриједности а.д. Бања Лука, на сједници одржаној дана 08.04.2009. године донијела је слиједеће:

Р ј е ш е њ е

- 1. Поништава се** Рјешење Управног одбора Бањалучке берзе а.д. Бања Лука број 01-УО-1395/08 од 22.12.2008 године, које се односи на смањење накнаде на блок посао од 17.12.2008. године за трговање акцијама емитента НЛБ Развојна Банке а.д. Бања Лука.
- 2. Налаже се** Бањалучкој берзи а.д. Бања Лука да у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења, изврши наплату пуног износа накнаде за обављени блок посао, у складу са одредбама Одлуке о накнадама Бањалучке берзе, те да обавјести Комисију о извршењу овог Рјешења.

О б р а з л о ж е њ е

Овлашћена лица Комисије су у склопу континуираног надзора над Бањалучком берзом дана 04.02.2008. године изузели документацију која се доноси на ослобађање од плаћања накнаде учесника на тржишту. На основу прикупљене документације утврђено је да је Бањалучка берза, наводећи поједине чланове Одлуке о накнадама Бањалучке берзе као правни основ, ослобађала учеснике и пословне партнере од плаћања накнада. У једном случају је донесена одлука о ослобађању од накнаде за плаћање провизије за блок посао на трансакцију емитента НЛБ Развојна Банке а.д. Бања Лука између продавца LNB internationale Handelsbank AG Frankfurt am Main и купца НЛБ банка д.д. Љубљана. Наиме, вриједност блок посла је износила 45.523.480,00 КМ, те би укупна накнада берзи требала бити плаћена у износу од 109.971,30 КМ. Сматрајући да би висока провизија у конкретном случају, могла негативно утицати на будуће потенцијалне инвеститоре, одлучено је да се у овом

случају накнада умањи за 50 % тако што је одлуком берзе купац ослобођен накнаде у потпуности док је цјелокупан износ накнаде требало да плати продавац.

Члан 8. став 1. Одлуке о накнадама Бањалучке берзе прописује да за накнаду за трговање са хартијама од вриједности плаћају и купац и продавац хартије од вриједности:

- за акције 0,10 % према вриједности посла,
- за обвезнице 0,01 % према вриједности посла,
- за блок послове са акцијама 0,15% од вриједности посла,
- за блок послове са обвезницама 0,015% од вриједности посла,
- за пакете акција 0,15 % од вриједности посла.

Ставом 2. истог члана, прописано је да накнаду из става 1. тачка 1. овог члана, директор берзе може смањити за одређени период максимално за 25%, уколико оцијени да то допушта финансијски положај берзе. За смањење веће од 25%, потребна је сагласност Управног одбора берзе.

Члан 14. Став 2. Одлуке о накнадама прописује да се директору берзе даје дискреционо право, да водећи рачуна о цјеловитости интереса берзе у појединачним случајевима смањи и остале накнаде или у потпуности ослободи од плаћања накнаде које су утврђене наведеном одлуком, осим за накнаду из члана 1., члана 2., и члана 8., предметне одлуке. Одлуке директора берзе верификује Управни одбор на првој наредној сједници.

Анализом наведених одредби Одлуке о накнадама утврђено је да директор берзе, у складу са Одлуком о накнадама, има могућност да ослободи плаћања накнаде за трговање само за акције (0,10%) и то само у одређеном временском периоду а не за појединачну трансакцију. Неспорно је да нити директор, нити Управни одбор берзе, могу да ослободе од плаћања накнаде за блок посао који је прописан чланом 8. ставом 1. тачком 3. предметне одлуке, а што је учињено одлуком управног одбора број 01-УО-1395/08 од **22.12.2008** године, за трговање акцијама емитента НЛБ Развојна Банке а.д. Бања Лука.

Сједница управног одбора на којој је предложена и донесена спорна одлука је одржана **23.12.2008.** године тј. дан касније него што је сама одлука сачињена. Спорна одлука је предложена од стране предсједника управног одбора берзе Бајић Радована који је у складу са чланом 102. став 1. тачка б) Закона о тржишту хартија од вриједности повезано лице са берзанским посредником преко којег је извршена блок трансакција. Поред наведеног, увидом у наведену одлуку утврђено је да је берза приликом доношења исте од плаћања накнаде ослободила само купца и то у потпуности док би цјелокупан износ накнаде требао да плати продавац.

Међутим, увидом у документацију берзанског посредника (НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука - Одјељење за пословање са хартијама од вриједности РБ Брокер) преко којег је извршена блок трансакција утврђено је да је берзански посредник наплатио исти износ провизије и од купца и од продавца (по 70 000 КМ) те је из тог износа наплатио сопствену провизију те платио провизију Бањалучкој берзи (умањену за 50 %) и Централном регистру (у пуном износу).

Даљом анализом наплаћене провизије утврђено је да је наведени берзански посредник за себе остварио већу добит од предметне блок трансакције него што би то учинио да није било никаквих ослобађања од стране Бањалучке берзе.

Чланом 159. став 1. тачка г) Закона о тржишту хартије од вриједности прописано је да чланови управног и надзорног одбора и директор берзе не могу

обављати дјелатност или спроводити активности које су у супротности са начелима заштите инвеститора, самосталности и непристасности рада берзе.

Чланом 266. став 1. тачка в) Закона прописано је да када Комисија утврди незаконитости и неправилности којима се угрожава функционисање тржишта капитала у цјелини, положај појединих учесника на тржишту капитала или да постоји могућност наношења значајније штете Комисија може наложити измјену, допуну или обуставити примјену, одредби општих аката берзе, другог уређеног јавног тржишта, односно наложити израду нових општих аката, у случајевима када Комисија утврди да је то потребно ради обезбјеђења ефикасног функционисања тржишта капитала и заштите учесника.

Чланом 266. став 1. тачка г) Закона прописано је да када Комисија утврди незаконитости и неправилности којима се угрожава функционисање тржишта капитала у цјелини, положај појединих учесника на тржишту капитала или да постоји могућност наношења значајније штете Комисија може поништити или укинути појединачни акт правних лица из тачке в) овог става у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.

Како је у конкретном случају утврђена незаконитост односно неправилност у пословању Бањалучке берзе а.д. Бања Лука одлучено је као у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

Чланом 177. Закона о тржишту хартија од вриједности прописано је да ако Комисија у поступку надзора над берзом утврди незаконитости или неправилности, Комисија даје налоге и рокове за њихово отклањање и предузима мјере из члана 266. до 268. овог закона, због чега је одлучено као у тачки 2. диспозитива овог рјешења.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Ово Рјешење је коначно, у складу са одредбама члана 257. став 1. и 2. Закона о тржишту хартија од вриједности, којим је прописано да у рјешавању у управним стварима Комисија примјењује одредбе Закона о општем управном поступку, а управни акти Комисије су коначни.

Против овог Рјешења није дозвољена жалба, али се може поднијети тужба за покретање управног спора Окружном суду Бања Лука, у року од 30 дана од дана пријема Рјешења.

Предсједник

Комисије за хартије од вриједности

Миодраг Јандрић

ДОСТАВЉЕНО:

1. Наслову
2. у спис
3. а/а